

08. BUKA

PREGLED

Oblast buke svakako nije u vrhu prioriteta, o čemu svedoči i podatak da od 2010. godine nije bilo nikakvih promena u zakonskom okviru. To dokazuje i mali broj kadrova koji se bave ovom temom, kao i slaba dostupnost podataka.

ZAKONODAVNI OKVIR

Osnovni set zakona i podzakonskih akata (1 uredba i 5 pravilnika) donet je još 2010. godine. Potpuna transpozicija bila je planirana donošenjem Zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti od buke do 2016. godine, kao i donošenjem podzakonskih propisa do 2018, što nije ostvareno. Prema novom planu transpozicije, Zakon o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti od buke trebalo bi da bude donet u četvrtom kvartalu 2018. godine, dok bi u četvrtom kvartalu 2019. trebalo da bude doneta Uredba o indikatorima buke, graničnim vrednostima, metodama za ocenjivanje indikatora buke, uznemiravanja i štetnih efekata buke u životnoj sredini, kao i Pravilnik o metodologiji izrade akcionih planova i Pravilnik o sadržini i metodama izrade strateških karata buke i načina njihovog prikazivanja javnosti.⁹⁹

SPROVOĐENJE PROPISA

Direktiva 2002/49/EC o proceni i upravljanju bukom u životnoj sredini zahteva od država članica da svakih 5 godina pripremaju i objavljuju mape buke i akcione planove upravljanja bukom za:

- aglomeracije sa više od 100.000 stanovnika,
- glavne puteve (više od 3 miliona vozila godišnje),
- glavne železnice (više od 30.000 vozova godišnje),
- glavne aerodrome (više od 50.000 pokreta godišnje, uključujući male avione i helikoptere).

Prilikom izrade akcionih planova upravljanja šumom organi vlasti zemalja članica moraju da konsultuju zainteresovanu javnost.

Zbog nespornosti nadležnih da sarađuju i nedostupnosti informacija na internetu, teško je proceniti koliko smo odmakli u implementaciji. Jedino što se može utvrditi jeste da je JP „Putevi Srbije” izradilo strateške karte buke za svih 843 km puta.¹⁰⁰

Potpuna implementacija direktive 2002/49/EC je predviđena do kraja 2021. godine.¹⁰¹

⁹⁹ Prezentacija Sandre Sperlić sa master kursa REC-a održanog u Vrnjačkoj Banji 2018. godine

¹⁰⁰ http://www.mei.gov.rs/upload/documents/nacionalna_dokumenta/npaa/npaa_2018_2021.pdf

¹⁰¹ Ibid.

FINANSIRANJE

Prema NEAS-u (*National Environmental Approximation Strategy*) i Sektorskoj strategiji, za implementaciju direktive predviđeno je 17,6 miliona evra, dok se prema Nacionalnom programu troškovi za sektor buke procenjuju na 18,6 miliona evra. Na bilateralnom skriningu je preporučeno da se prva dva kruga strateških karata buke i akcionih planova rade odjednom, jer sve države koje ulaze u EU moraju imati urađena prva dva kruga strateških karata buke i akcionih planova. Prema troškovima izrade karata u državama članicama, procena je da je za oba kruga karata buke i akcionih planova potrebno 4.200.000 evra.

Za sada su sredstva obezbeđena jedino iz projekta IPA 2014 „Izrada strateške mape buke za Grad Niš”, čiji početak je planiran u 2018. godini. Rezultat projekta biće izrađena mapa buke za Grad Niš sa vodičem za izradu mapa buke za opštine/gradove.

PREPORUKE

Zakonodavni okvir

- U potpunosti usaglasiti zakon i podzakonske akte sa Direktivom 2002/49/EC.

Sprovođenje propisa

- Izraditi strateške karte buke i akcione planove za 5 aglomeracija (Beograd, Novi Sad, Niš, Kragujevac i Subotica), kao i za železnicu i Aerodrom Nikola Tesla.
- Učiniti podatke iz oblasti buke javno dostupnim (uraditi popis postojećih strateških karata buke i akcionih planova za buku).
- Raditi na obuci kadrova za oblast buke (naročito na lokalnom nivou).

Finansiranje

- Obezbediti sredstva za realizaciju planova (i obaveza) u oblasti buke (prema Nacionalnom programu troškovi za sektor buke se procenjuju na 18,6 miliona evra).